

954.

UKŁAD MIĘDZY POLSKĄ A NIEMCAMI

dotyczący poprawy i utrzymania biegu Drwęcy na odcinku, stanowiącym granicę polsko-niemiecką

(Podpisany w Poznaniu, dnia 11 kwietnia 1927 r.)

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
M Y, I G N A C Y M O Ś C I C K I,
 PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

Wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, wiadomem czynimy:

Dnia jedenastego kwietnia tysiąc dziewięćset dwudziestego siódmego roku w Poznaniu został podpisany układ pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Rzeszą Niemiecką, dotyczący poprawy i utrzymania biegu Drwęcy na odcinku, stanowiącym granicę polsko-niemiecką, o następującem brzmieniu:

UKŁAD**ABKOMMEN**

między Polską a Niemcami dotyczący poprawy i utrzymania biegu Drwęcy na odcinku, stanowiącym granicę polsko-niemiecką.

zwischen Polen und Deutschland über die Verbesserung und die Unterhaltung des Wasserlaufs der die polnisch-deutsche Grenze bildenden Strecke des Drewenzflusses.

POLSKA

POLEN

z jednej strony

einerseits

a

und

NIEMCY

DEUTSCHLAND

z drugiej strony,

andererseits

w zamiarze zapewnienia poprawy i utrzymania granicznego odcinka Drwęcy, postanowiły zawrzeć odpowiedni układ.

haben, von dem Wunsche geleitet, die Verbesserung und die Unterhaltung des Wasserlaufs der Grenzstrecke der Drewenz zu gewährleisten, beschlossen, hierüber ein Abkommen zu treffen.

Mianowani w tym celu Pełnomocnicy, a mianowicie:

Die zu diesem Zwecke ernannten Bevollmächtigten, und zwar:

za POLSKĘ

für POLEN

Delegat Rządu do rokowań granicznych polsko-niemieckich, Maciej Koczorowski,

der Delegierte der Polnischen Regierung für die polnisch-deutschen Grenzverhandlungen, Herr Maciej Koczorowski,

za NIEMCY

für DEUTSCHLAND

Poseł Dr. Paul Eckardt,

der Gesandte Herr Dr. Paul Eckardt,

zgodzili się na następujące postanowienia:

haben sich über die folgende Bestimmungen geeinigt:

Artykuł 1.**Artikel 1.**

Strony Układające się przeprowadzą wspólnie roboty, obejmujące poprawę biegu i utrzymanie koryta na odcinku granicznym Drwęcy od ujścia potoku Gryźliny do mostu kolejowego w Rosenkrug.

Die vertragschliessenden Teile werden gemeinsam die Arbeit zur Verbesserung und zur Unterhaltung des Wasserlaufs der Drewenz auf der Grenzstrecke von der Mündung des Grieslerflusses bis zur Eisenbahnbrücke bei Rosenkrug ausführen.

Artykuł 2.**Artikel 2.**

1. Celem wykonania postanowień artykułu 1 i uzgodnienia wynikających stąd kwestyj powołuje się komisję mieszaną, składającą się z trzech człon-

1. Zur Durchführung des Artikel 1 und zum Ausgleich der dabei in Frage kommenden Interessen wird ein Gemischter Ausschuss gebildet. Dieser setzt

ków polskich i trzech członków niemieckich, tudzież ich zastępców, mianowanych przez właściwe władze obu Stron Ukladających się.

2. Do zadań komisji należy:

- a) ustalanie rozmiaru robót, urządzenie wykonania pomiarów oraz opracowanie szczegółowych projektów;
- b) badanie i zatwierdzanie projektów, kosztorysów i ostatecznych rozliczeń;
- c) wydawanie zarządzeń co do sposobu wykonania robót i zatwierdzanie wyniku przetargów, kontrolowanie i odbieranie robót oraz rozliczanie kosztów (art. 4) na obie Strony Ukladające się.

3. Komisja sama ustala regulamin swych obrad.

Rok gospodarczy liczy się od 1 kwietnia do 31 marca.

4. Komisji przewodniczy naprzemian przedstawiciel polski i niemiecki. O przewodnictwie w pierwszym roku gospodarczym rozstrzyga los.

5. Przewodniczący zwołuje komisję w miarę potrzeby lub na życzenie jednej ze stron. Z posiedzeń będą sporządzane protokoły w językach obu stron.

6. Uchwały komisji zapadają większością głosów. Do powzięcia uchwał konieczna jest obecność wszystkich członków lub ich zastępców. W razie równości głosów komisja przekazuje sprawę do rozstrzygnięcia władzom centralnym obu Stron Ukladających się.

Artykuł 3.

1. Każda z Ukladających się Stron wyznacza technicznego kierownika, podlegającego komisji.

2. Kierownicy techniczni opracowują szczegółowe projekty, kosztorysy, ewentualne warunki do przetargu i ostateczne rozliczenia, wykonywają potrzebne pomiary i nadzór nad robotami budowlanymi i konserwacyjnymi. Obowiązkiem ich jest przedkładać do zatwierdzenia komisji projekty, kosztorysy, warunki do przetargu i ostateczne rozliczenia.

3. Kierownicy techniczni biorą udział z głosem doradczym w posiedzeniach komisji.

Artykuł 4.

Koszty, wynikające z wykonania niniejszego układu, będą rozdzielone między Polskę i Niemcy w stosunku 4 — 5, z wyjątkiem kosztów członków komisji i kierowników technicznych, które poniesie każda ze stron.

Artykuł 5.

1. W szczegółowych planach mających się wykonać robót należy wskazać granicę państwową na podstawie dokumentów granicznych.

2. Najdalej w ciągu jednego roku po ukończeniu robót przystąpią obie Strony do rokowań nad zawarciem umowy co do stałego utrzymania odcinka

sich aus 3 polnischen und 3 deutschen Mitgliedern oder ihren Vertretern zusammen, die durch die zuständigen Behörden der beiden vertragschliessenden Teile ernannt werden.

2. Die Aufgaben des Ausschusses sind:

- a) die Festsetzung des Umfangs der Arbeiten, die Anordnung der Vermessungen und die Aufstellung der Einzelentwürfe;
- b) die Prüfung und Genehmigung der Entwürfe, Kostenanschläge und Abrechnungen;
- c) die Bestimmung der Art der Ausführung der Arbeiten, die Genehmigung der Verdingungsverträge, die Beaufsichtigung und Abnahme der Arbeiten sowie die Verteilung der Kosten (Artikel 4) auf die beiden vertragschliessenden Teile.

3. Der Ausschuss setzt seine Geschäftsordnung selbst fest. Das Geschäftsjahr läuft vom 1. April bis 31. März.

4. Den Vorsitz im Ausschuss führt abwechselnd ein polnischer und deutscher Vertreter. Über den Vorsitz im ersten Geschäftsjahr entscheidet das Los.

5. Der Vorsitzende beruft den Ausschuss, falls es erforderlich ist, oder auf Wunsch eines der beiden Teile. Über die Sitzungen werden Protokolle in den Sprachen der beiden Teile aufgenommen.

6. Die Beschlüsse des Ausschusses werden mit Stimmenmehrheit gefasst. Zur Fassung der Beschlüsse ist die Anwesenheit sämtlicher Mitglieder oder ihrer Vertreter erforderlich. Bei Stimmengleichheit überweist der Ausschuss die Angelegenheit den Zentralbehörden beider vertragschliessenden Teile zur Entscheidung.

Artikel 3.

1. Jeder der vertragschliessenden Teile bestimmt einen technischen Leiter, der dem Ausschuss untersteht.

2. Die technischen Leiter stellen die Einzelentwürfe, die Kostenanschläge, die etwaigen Verdingungsunterlagen und die Abrechnungen auf, bewirken die erforderlichen Vermessungen und beaufsichtigen die Bau- und Unterhaltungsarbeiten. Sie haben die Entwürfe, Kostenanschläge, Verdingungsunterlagen und Abrechnungen dem Ausschuss zur Genehmigung vorzulegen.

3. Die technischen Leiter nehmen an den Sitzungen des Ausschusses mit beratender Stimme teil.

Artikel 4.

Die sich aus diesem Abkommen ergebenden Kosten werden mit Ausnahme der Kosten der Mitglieder des Ausschusses und der technischen Leiter, die jeder Teil für sich trägt, zwischen Polen und Deutschland im Verhältnis von 4 zu 5 verteilt.

Artikel 5.

1. In die Einzelpläne für die auszuführenden Arbeiten ist die Staatsgrenze nach Massgabe der Grenzurkunden einzutragen.

2. Spätestens nach Ablauf eines Jahres nach Beendigung der Bauarbeiten werden beide Teile in Verhandlungen wegen des Abschlusses eines Ab-

granicznego, jak również co do ewentualnego przesunięcia linii granicznej na środek poprawionego koryta rzeki, przytem zasadniczo wyklucza się zmianę wielkości obszaru państwowego obu Ukladających się Stron. Na powyższą zasadę należy zważać już przy opracowywaniu planów szczegółowych i wykonywaniu robót.

Artykuł 6.

O ile do wypełnienia swych zadań potrzebne będzie przekraczanie granicy przez członków komisji, jak również przez kierowników technicznych i ich pomocników, udzielane będą w drodze obojawnego porozumienia możliwe ułatwienia na zasadzie obowiązujących przepisów państwowych. To samo postępowanie będzie zastosowane wobec przedsiębiorców i dozorców budowlanych oraz robotników, przekraczających granicę dla wykonywania robót.

Artykuł 7.

1. Instrumenty, narzędzia, środki przewozowe i zaprzęgi, potrzebne do wykonywania robót, są wolne od opłat celnych przywozowych i wywozowych pod warunkiem powrotnego przewiezienia ich przez granicę po wykonaniu pracy.

2. Przewóz przez granicę wyżej wymienionych przedmiotów winien być pisemnie zgłoszony we właściwym urzędzie celnym przynajmniej na trzy dni naprzód z określeniem rodzaju i ilości przedmiotów, przewidzianych do przewozu, jak również miejsca, daty i godziny zamierzonego przekroczenia granicy.

Artykuł 8.

1. Układ niniejszy będzie ratyfikowany. Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych nastąpi w Berlinie. Wejdzie on w życie w dwa tygodnie po wymianie dokumentów ratyfikacyjnych.

2. Układ wygasa po upływie roku od daty ukończenia robót. Może być on jednak wypowiedziany przez każdą ze stron układających się na sześć miesięcy przed upływem roku gospodarczego. W tym wypadku musi nastąpić rozliczenie i wyrównanie pretensyj przez obie strony.

Na dowód czego Pełnomocnicy niniejszy układ podpisali i wycisnęli na nim swe pieczęcie.

Sporządzono w Poznaniu, dnia 11 kwietnia 1927 r.

(L. S.) (—) *Maciej Koczorowski*

(L. S.) (—) *Dr. Paul Eckardt*

PROTOKÓŁ DODATKOWY

do polsko-niemieckiego układu, dotyczącego poprawy i utrzymania biegu Drwęcy na odcinku, stanowiącym granicę polsko-niemiecką, z dnia 11 kwietnia 1927 r.

Przy podpisywaniu polsko-niemieckiego układu, dotyczącego poprawy i utrzymania biegu Drwęcy

kommens über die dauernde Unterhaltung der Grenzstrecke sowie über eine etwaige Verschiebung der Grenze auf die Mitte des verbesserten Wasserlaufs eintreten; dabei soll eine Veränderung der Grösse der beiderseitigen Staatsgebiete grundsätzlich ausgeschlossen sein. Hierauf ist bereits bei der Aufstellung der Einzelpläne und der Ausführung der Arbeiten Bedacht zu nehmen.

Artikel 6.

Soweit ein Überschreiten der Grenze durch die Mitglieder des Ausschusses sowie durch die technischen Leiter und ihre Gehilfen zur Erfüllung ihrer Aufgaben erforderlich ist werden im beiderseitigen Einvernehmen nach Lage der Landesgesetzgebung tunlichst Erleichterungen gewährt werden. Das Gleiche gilt für Bauunternehmer, Bauaufseher und Arbeiter, die zur Ausführung der Arbeiten die Grenze zu überschreiten haben.

Artikel 7.

1. Die Instrumente, Geräte, Fahrzeuge und Tiere, die zur Durchführung der Arbeiten erforderlich sind, bleiben unter der Bedingung der Rückbringung nach gemachtem Gebrauch frei von Ein- und Ausgangsabgaben.

2. Die Überführung der erwähnten Gegenstände über die Grenze ist den zuständigen Zollämtern mindestens 3 Tage zuvor unter Angabe von Art und Menge der zu überführenden Gegenstände sowie des Ortes, des Tages und der Stunde der Überschreitung der Grenze schriftlich mitzuteilen.

Artikel 8.

1. Dieses Abkommen soll ratifiziert werden. Der Austausch der Ratifikationsurkunden soll in Berlin stattfinden. Das Abkommen tritt 2 Wochen nach Austausch der Ratifikationsurkunden in Kraft.

2. Das Abkommen tritt nach Ablauf eines Jahres vom Zeitpunkt der Beendigung der Bauarbeiten ausser Kraft; es kann indessen bereits vorher von jedem der beiden vertragschliessenden Teile mit einer Kündigungsfrist von 6 Monaten zum Ablauf eines Wirtschaftsjahres aufgekündigt werden. In diesem Falle muss eine Verrechnung und ein Ausgleich der Ansprüche beider Teile erfolgen.

Zu Urkund dessen haben die Bevollmächtigten dieses Abkommen unterzeichnet und mit ihren Siegeln versehen.

Geschehen in Posen, am 11. April 1927.

(L. S.) (—) *Maciej Koczorowski*

(L. S.) (—) *Dr. Paul Eckardt*

ZUSATZPROTOKOLL

zu dem polnisch-deutschen Abkommen über die Verbesserung und die Unterhaltung des Wasserlaufs der die polnisch-deutsche Grenze bildenden Strecke des Drewenzflusses vom 11. April 1927.

Bei Unterzeichnung des polnisch-deutschen Abkommens über die Verbesserung und die Unter-

na odcinku, stanowiącym granicę polsko-niemiecką, z dnia dzisiejszego, Pełnomocnicy stwierdzili jednomyślność obu Stron:

- 1) że do przewidzianych w układzie robót, mających na celu poprawę biegu wodnego, będzie służył za podstawę opracowany przez stronę niemiecką projekt z dnia 15 września 1918 r.; — i
- 2) że obydwie pogłębiarki, które zostały już nabyte przez istniejącą pruską spółkę wodną dla Drwęcy w powiecie Rosenberg, mają być użyte przy wykonaniu robót jako sprzęty budowlane.

Poznań, dnia 11 kwietnia 1927 r.

(—) *Maciej Koczorowski*

(—) *Dr. Paul Eckardt*

haltung des Wasserlaufs der die polnisch-deutsche Grenze bildenden Strecke der Drewenz vom heutigen Tage haben die Bevollmächtigten das Einverständnis beider vertragschliessenden Teile darüber festgestellt, dass:

- 1) den in dem Abkommen vorgesehenen Arbeiten zur Verbesserung des Wasserlaufs der deutscherseits aufgestellte Entwurf vom 15. September 1918 zu Grunde zu legen ist; — und
- 2) dass die beiden Eimerbagger, die von der bestehenden preussischen Wassergenossenschaft für die Drewenz im Kreise Rosenberg bereits beschafft worden sind, als Unternehmergerät bei der Bauausführung verwendet werden sollen.

Posen, am 11. April 1927.

(—) *Maciej Koczorowski*

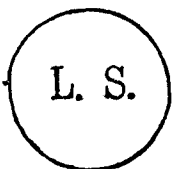
(—) *Dr. Paul Eckardt*

Zaznajomiwszy się z treścią powyższego układu, uznaliśmy go i uznajemy za słuszny zarówno w całości, jak i każde z zawartych w nim postanowień, oświadczamy, że jest przyjęty, ratyfikowany i potwierdzony i przyrzekamy, że będzie niezmiennie zachowywany.

Na dowód czego wydaliśmy Akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

W Warszawie, dnia 26 sierpnia 1927 r.

(—) *I. Mościcki*

Przez Prezydenta Rzeczypospolitej
Prezes Rady Ministrów:

(—) *J. Piłsudski*

Minister Spraw Zagranicznych:

(—) *August Zaleski*